

Գալի . և հնչեն ճանկալի . զպղնձն «պի-
լնի» գրեն , և հնչեն «պիլնի» : — Այս
առարկուած՝ իբրու յազգակից և 'ի
դրացի բարբառոյ 'ի ներքս ածեալ՝
թերևս ազգէր ինչ , եթէ ոչ նոքին
իսկ Վ իրք , և գոգցես ամենայն Հայք
որ 'ի Վ իրս գաղթեալք են՝ ոչ նոյնպէս
կամակորէին և զհնչմունս հայերէնին .
իսկ արդ հաւաստեալ յայտ արարաք
մեք 'ի վեր անդր՝ եթէ խորթ է հըն-
չումն այն և անհարազատ , ապա և 'ի
հնչմանէն Վ րաց ոչ ինչ մարթիոք առ-
նուլ փաստնոր 'ի ցոյց հակառակ կար-
ծեացն , այլ զոր 'ի Հունացն և 'ի Ա-
տինացւոց հնչմանէ :

Ապա ուրեմն բնիկ հնչումն մերոյ
լեզուիս՝ ոչ լոստանդնուպօլսեցեացն
է և ոչ Վ րաստանեայցն , որք երկա-
քանչիւր 'ի ծայրայեղն կան խոտոր-
ման յառողանել զտառքս Բ , Գ , Դ , Ե ,
և այլն . զի առաջինքն հնչեն զսոսին
իբրու Բ , Գ , Դ , Ե , և այլք որպէս Կ ,
Զ , Է , և այլն . այլ բնիկ Հայաստա-
նեայցն , որ միջակ է ընդ երկուսեան ,
և զամենայն զնշանակս հարազատու-
թեան յինքեան բերէ :

Հանկալի էր մեզ ճոխաբար պար-
զաբանութեամբ տալ աստէն իբր 'ի
պատկերի զճգրիտ զայս հնչումն ըն-
տրելի . այլ քանզի յերկարագոյն բա-
նից և օրինակաց պէտք լինին առ այս ,
նմին իրի առ 'ի հմտութիւն մերազ-
նեայց ոչ դանդաղեցուք ուրոյն կար-
գել յօրագրիս հատուածս ինչ յաշ-
խարհիկ բարբառ զհնչմանէ այլեայլ
տառից . իսկ սակս օտարազգի հայե-
րէնագիտաց դնեմք աւասիկ առ ժամս
զհամառօտ պատկեր հնչման մերոցս
այբուբենից՝ համեմատութե յոյն և
լատին գրերոյ .

ա	α	a
բ	β	p
գ	γ	k
դ	δ	t
ե	ε, ε	ie, e (Է նոս .)
զ	ζ	z, s (Գ եր .)
է	ε	e

ը	· ·	e (Գ աղ .)
թ	θ, τ	th, t
ժ	· ·	j (Գ աղ .)
ի	ι	i
լ	λ	l
խ	χ	ch (Գ եր .) kh
ծ	δζ	dz (Է Գ .)
հ	γ	g (Գ եր .)
· ·	· ·	h
ջ	τζ	tz (Գ եր .)
շ	γ	gh (Գ եր .)
ջ	· ·	g (ge, gi)
մ	μ	m
յ	ι	i, h (Է նոս .)
ն	ν	n
չ	· ·	ch (Գ աղ .)
օ	ο	uo
ւ	· ·	c (tch Գ աղ .)
փ	· ·	b
ք	· ·	c (dch Գ աղ .)
ր	ρ	r
ս	σ	s
վ	β	v
դ	δ	d
ր	ρ	r, rz (Է Գ .)
ց	τζ	ts, z (Գ եր .)
ւ	υ, β	y, v
փ	π	p
ք	κ	k
օ	ο	o
ֆ	φ	f

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

Տիեզերի խելիս յարձար պապախան :

ԱՅԵՆՈՎ քանի որ դեռ աշխարհ-
քիս պտըտիլը ու արեւուն անշարժ ըլ-
լալն լոստուածաշնչին խօսքերուն դէմ
կը կարծուէր , գիտուն մարդուն մէկը
ամբաստանուեցաւ թէ մոլորական
բան կը սորվեցընէ ուրիշին : Ղաւա-
ւորը հարցուց ասոր թէ « Ընո գի-
տեր որ Հետու արեգակը կայնեցուց :
— Ղիտեմ , ըսաւ փիլիսոփան . ահա
ան ատենէն 'ի վեր անշարժ կեցած է
արեւը : — Լոտոր խօսք չունիմ , ըսաւ
դատաւորը :

Ղանդաղութիւն :

ՍԱՐԴԻԿ կան որ ինչուան վերջի վայրկեանը կը ձգձգեն իրենց բանը, ու ետքը երկու ոտքերնին մէկ հողաթափ կը մտնէ : Իսոնց համար է ան առակն որ բանիբուն մարդուն մէկը կ'ըսէ եղեր . « Ինչուան որ Զուրդ դունչերնին չհասնի՝ ձեռքերնին չեն շարժեր » :

Տփռհոթութիւն :

ՏՂՈՒՆ մէկը ձայնը ձգեր կուլար ու կը կանչուըռտէր : « Ի՞նչ կայ, ըսին, ի՞նչ կ'ուզես : — Սորս տուած դահեկանը կորսընցուցի, ըսաւ, անոր համար կուլամ : — Ի՞նչ չկայ, ըսին, մի լար . ահա քեզի ուրիշ դահեկան մը » : Ստակը առնելուն պէս սկսաւ տղան առջինէն աւելի աղաղակ վերցընել . « Հապա հիմա ինչու կուլաս » ըսին իրեն : « Ի՞նչպէս չիլամ, ըսաւ անիկայ . առջինը կորսընցուցած չըլլայի նէ՝ հիմա երկու կ'ըլլար դահեկանս » : — Ո՛րչափ մեծ մարդիկ կան աշխարհքիս վըայ որ ան տղուն կը նմանին :

Լիւզոտութիւն :

ՍԱՐԴՈՒՆ մէկը օր մը ժողովարանի մը մէջ նստած՝ լրագիր կը կարդայ ու քաղաքական բաներու վրայ անզգոյշ խորհրդածութիւններ կ'ընէ եղեր : Ուրիշ մը ասոր կը մօտենայ ու « Պարոն, կ'ըսէ, քիչ մը կամաց խօսէ, չէ նէ բանդ գէշ է » : Սէկալը մտիկ չընէր, ու առջինէն ալ աւելի պինտ ձայնով խօսքը առաջ կը տանի : Ինչ ատեն երկրորդը նորէն քովը կ'երթայ, կուրծքին վրայ եղած տերութեան նշանը կը ցուցընէ անոր ու « Ելի՛ր երթանք » կ'ըսէ : Սէկէն ձայնը կը

քաշէ առջինն ու կը դառնայ կամացուկ մը կ'ըսէ ասոր . « Թող զիս, կ'աղաչեմ . տղոց տէր մարդ, եմ ես . բանտ դրուիմնէ՝ բանս գէշ է . վեց ոսկի ունիմ վրաս, բանը գոցենք երթայ » : Ոսկիին ձայնը լսելուն պէս, « Կամաց խօսէ ու ելլենք դուրս » կ'ըսէ մէկալը . ու երբոր կ'ելլեն դուրս, կ'ըսէ առջինին թէ « Երաւցընէ կը տեսնեմ որ լաւ մարդ ես, քեզ փորձանքի չեմ բերեր . տուր սա վեց ոսկին ու ձայն չեմ հաներ » : Իսկ անիկայ մէկ ձեռքովը ոսկիները ասոր կուտայ ու մէկալովը իր նշանը հոն մօտ կեցող պահապան զինուորին ցուցընելով, « Եկուր բռնէ, կ'ըսէ, սա անզգամը, որ վեց ոսկիի համար իր տէրութե հրամանը ոտքի տակ կ'ուզէ առնել » : Երկուքն ալ տէրութե լրտես են եղեր ու դեռ չեն ճանչնար եղեր մէկըմէկ :

Ղաղաւթի ողորհութիւն :

ՍԱՐԴՈՒՆ մէկուն պարտատէրնէրը ետեւէն ընկեր են եղեր մէկ գիշեր մը որ բռնեն ու բանտ դնեն զինքը . ան խեղճն ալ մէկ փողոցէն մէկալը փախչուտելու ատենը՝ առջը գող մը կ'ելլէ, « Կամքսակդ տուր կամ կեանքդ » կ'ըսէ : « Ետանքս առ՝ աղատիմ, կ'ըսէ մէկալը . վասն զի քսակիս մէջ 500 դահեկան ըլլար նէ, ես ասանկ չէի փախչեր պարտատէրներուս ձեռքէն՝ տունս տեղս երեսի վրայ թողուցած : — Երա՛ւ, կ'ըսէ գողը . ատ չէի գիտեր, թողութիւն ըրէ պարոն . ահա քեզի ըրած սխալմունքիս փոխարէն » : Իս ըսելով 1000 դահեկաննոց թուղթ ստակ մը կը խոթէ խեղճ պարտաւորին ձեռքն ու կը ձգէ կը փախչի :